

SDQM XAPHOOMU SEERU ALLAALSHA

**SDQM Mootimmate Loosaasine
Lallawa Lainohunni Shiqino
Xawishsha**

**Sadaasa/2014M.D
Irgaalame**

A) Hasiishsha

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma safantunkunni harancho yanna ikkasinni mootimmate loosaasine gashshooti hajora albi qoqqowi lallawi kiirro 175/2011 loosu aana hosasi sufantanno gede lallawu kiirro 8/2012 fajjineenna horonsi'nanni hee'noonniha ikkirono xaa yannara qoqqowu umisi hattono gobboomu soorro hedote giddo worinoha mootimmate loosaasine gashshate seera fushsha hasiisinohura;

Hasishsha

- Mootimmate owaante uynanni gara yanna
yannatenni woyyeessatenni owaatamaanno
dagoomi kasseenya lossate dandiisiisanno
mootimmate uurrinshubba giddo mannu wolqa
wonshate, bobbahisatenna xa'misiisate xaphooma
amuraate wora yannitenna hasiissannota
ikkitinohura;

Hasishsha

- Mootimmate loosaasine loosinsa aana
keeshshitanno gede assatenna haaro
loosaasineno mootimmate looso baxxenna
ammante loosatenni **gumaamimma halashshate**
woyyaawino loosu qooxeesa kalaqa
hasiissinohuraati.

B)Qara Qara Amado

1. Tiro

- Horote yannara tirote yekkeero kalaqqara dandiitanno yine hendanni qara qara qaallara balaxotenni tiro aate wo'naloonni.

Lawishshaho:

- **“Mootimmate Loosaasicho”** yaa qoqqowu mootimma loosu mini giddo uurrinshunni qaxarame loosannoha ikkeenna konni woroonni noore dihanqafanno:

Tiro ...

- a) Mootoonsinoonnire,
- b) Deerru deerrunkunni dagate riqiwamaano ikkite mootimmate loosu minnara qaxarante loossannokkire,
- c) Deerru deerrunku heedhanno yooaanonna seeru allaalaano,
- d) Poolisete miillanna poolisete wodhonni galtanno loosaasine,
- e) Wole hajo la'anno seerinni konni lallawinni galtannokki gede assinoonni loosaasine.

Tiro ...

- **“Yannate Geeshshi Loosaasincho”** yaa mootimmate loosu mine uurrinsha afi’rinokki woy yannate geeshshi loosu jeefisate uurrinshu loosu madawera yannate geeshshira qaxarame loosanno ogeessa ikkeenna konni woroonni noore dihanqafanno:
 - a) Barru baatooshshe baantanna loossanno barru loosaasine,
 - b) Mootimmate loosu mini giddo ogimma rosiisi’rate woy loosu aani qajeelshira gaamantinore,

Tiro ...

C) Mootimmate loosu mini giddo sheemaatu garinni baantannansa ogimmate loosu loossannore ikkite uminsa loosu loosidhe galtannore,

d) Addi ogimmanna dandoonsa kaiminni mootimmate loosu mini ledo e'anno sheemati garinni hasiisannore baantannansa tirfe yannansanni loossanno loosaasine.

2. Jeefishshu Mami-geeshsha

- Konni lallawi jeefishshi “Mootimmate Loosu Mine” nna “Mootimmate Loosaasincho” yitanno tironni hanqafantanno loosu minnanna loosaasine aana wo'munni wo'ma jeefamannoha ikke “Yannate Geeshshi Loosaasincho” yitanno tironni hanqafamanno loosaasincho lainohunni lallawu quwa 21 worroonni bikkinni calla jeefamannoha ikkanno.

3. Mannu Jiro Mixo

- Mannu jiro mixo hexxo ayehuno mootimmate loosu mini massagaancho mixosi aana wodhino hexxo jeefisate, mannu wolqa hasatto jeefisate, hasiisanno mannu wolqa wonshate, latisate, hattono seerunni horoonsiratenna kuriuu irkissanno qaafu adhatenna gumano yanna yannatenni keennanni woyyeessateeti.

Mannu Jiro ...

- Fano loosu madawe loosaasinetenni amadisiisa dandiinannihu mannu jiro mixo kaima assatenni **deerru lophonni, qixiretenni, soorrishshunni** woy **dilidiletenni** ikkanno. Tittiro biddissunni murranni.

4. Qixirete Jeefishsha

- Kuni quwi qoqqowu gede addi hassatonni loosu iima leellanno qarra tira kaima assatenni einoho.
- ✓ Lallawu garinni qaxara dandiitannori qoqqowu, zoonete, quchumu gashshootinna woradu mereershshu deerinni heedhanno sekitere mootimmate loosu minnati.
- ✓ Qaxarate hasishshu, fano loosu madawenna baajeette hee'rase hajo la'anno loosu sooreessinni buuxante borrotenni gumulama noose.

Qixirete Jeefishsha

- ✓ Egensiishsha fushshatenni heewisamaano borreessantanno gede koyisa hasiissanno.
- ✓ Dikkote anje noo oggimmara aliidi rosu uurrinshubba ledo xaadooshshe kalaqatenni maasirantanore koyisatenni heewisiisa dandiinanni. qaxarantanno maasamaano ikkadimmate buuxishsha shiqisha noonsa.
- ✓ Filatenna doorshu ha'rinsho saino heewisamaano qixire jeefantanno gede uurrinsha qixire wonsantanno gede birote sowa nooseha ikkana biirono gumulose 30 barri giddo borrotenni egensiisa noose.

Qixirete Jeefishsha

- ✓ Mootimmate loosaasine qixire jeefinsanni tittirshu ikkito amanyoote lainohunni biiro biddissa fushshitanno.

5. Mootimmate Loosaasincho Ikke Qaxarama Hoolisiissanno Ikkituwa

✚ Dirosi 18 ikkinokkihu;

- *Dirinsa 14 aleenni ikke 18 wo'minonsakki wedelli qaxarantannonna loosu ikkito lainohunni biiro biddissa fushshitanno.*

Qaxarama Hoolisiissanno

✚ Muishshu, ammanama xeisate, mooru, sarraaqate woy wolqatenni giddeesse seyaatate jaddonni Yoote Mine hunaanchimmasi buunxe qorichinshoonni manchi uynoonnisi qoricha gudinkunni woy yirgunni uurrinkunni woy maaro assinihu gedensaanni onte diro sainosikkihu;

- *Mootimmate loosu mininni disipiliinete xe'nenni shorramino manchi shorrami yannanni kayise ontu diri wo'ma geeshsha mootimmate loosaasinchimmaro wirro qaxarama didandaanno.*

Qaxarama Hoolisiissanno

- ✚ Ikkadimmate dandoo buuxissanno taje noosikkihu;
 - *Ikkado ikkasi buuxate HIV/AIDS gobbaanni keeraanchimmasi buuxate hakimete taje hattono jaddonni keeraancho ikkasi buuxisiissanno Poolisete mininni uyinoonni taje abbate gadacho heedhannosi.*
- ✚ Lallawu garinni qaxaramanno woyite qalu woyyo eate umosi fajjannokkihu.
 -

6. Yannate Geeshshi Loosaasincho Qaxara

- Aye mootimmate loosu mini yannate geeshshi loosaasincho qaxadhara dandaannohu **hegeraamu akati nookki loosu madaweraati**; ikkirono, ikkito gadadissuro uurrinshu madawe aana yannate geeshshi loosaasincho qaxadhara dandaanno.
- Mittu mootimmate loosu mini aliidi ogeessa xa'mitanno aye loosu madawera qixiretenni, soorrishshunninna deerru lophonni **Itophiyu qansicha ikkino ogeessa afira hoogiro wole gobba qansicha yannate geeshshira qaxadhara dandaanno**.
- Itophiyu woy gobba qansicha yannate geeshshira qaxadhate, heedhannosi qoossonna gadacho hattono agarrasiha hasiissanno loosu ikkito tittiro Jeefisiisaanote Amaale Mini Wodhonni murranni.

7. Looso Sheemaatunni Sayikki Bissara Uyne Loosiisa

- Hasiise leelliro aye mootimmate loosu mini biiro fajjishiishiratenni daga gawajjitannokki batidhinokki loosu madabba woy loossa hallanya uurrinshuwara woy wole uurrinshuwara sheemaatunni sayisatenni loossanno gede assara dandaanno. Tittisha lainohunni biiro biddissa fushshitanno.

8. Mootimmate Loosaasincho Guto Qaxadha

- Mootimmate loosu minna mittu mootimmate loosaasinchii addi egennonna ogimmate dandoo loosinsara lowo geeshsha hasiissannota ikkase huwatturo guto qaxadhitara dandiitanno. Albi qoqqowi loosaasinete lallawira nookita ikkite Federaalete lallawi gidde kayinni noote

9. Argete Soorrishsha (Quwa 29)

- Hasiise leelleenna aanno loosu mininna loosaasinchu sumuu yituro mootimmate loosaasincho wole mootimmate loosu mine, mootimmate latishshu uurrinshara woy mootimmaweello uurrinshara mitto diro sa'inokki yannara argete soorrishsha assine loosanno gede assa dandiinanni.

10. Meya Loosaasinera Agarranni Loosu Ikkito (quwa 48)

- Aye mootimmate loosu mini meya mootimmate loosaasine ikkaddanna gumulo uyinanniwa gaamamanno gede assate dandiisiissanno addi addi ledote irko qaafo adha hasiissanno.
- Aye meya mootimmate loosaasincho mitto diro wo'minokki qaaqqose akka'misiissannoha ikkiro hakime fajjitino yannara damooza baantanni fajjo uyinannise. (quwa 48(5))
- Aye mootimmate loosu mini meya mootimmate loosaasine qaaqqullensa qansirannowanna qaaqquullu hosanno bayicho injeessa hasiissanno. Tittirsha biiro haja la'anno loosu mini ledo halamatenni fushshitanno biddissi garinni gumullanni.

11. Bisu Xe'ne Noonsa Loosaasinera Agarranni Loosu Ikkito (quwa 49)

- Aye mootimmate loosu mini loosu qooxeessi mannimmate xe'ne noonsa loosaasinera injiinoha ikka buuxa, loosoho hasiisanno uduunni wo'masinna horoonsi'rate hayyubba aanano hasiisanno qajeelsha afidhanno gede assa noosi.
- Aye mootimmate loosu mini kaa'laanchu hasiisannosi bisu xe'ne noosi mootimmate loosaasinchira hasiisanno irko aa dandaanno kaa'laancho gaammanni gede assate qeechi noosi.

12. Loosu Korkaatinni Daggino Gawajjora Uynanni Xagishshu Fajjo (quwa 58)

- Loosu korkaatinni gawajjo iillitinosi mootimmate loosaasinchira gobbate giddo uyinanni konni woroonni xawinsoonni xagishshu owaante batooshshe mootimmate loosu mini dandaanno.
 - a) Xaphoomu, baxxinonna dare gowate xagishshi batooshshe;
 - b) Hospitaaletenna xaggate batooshshe;
 - c) Aye hasiisanno mannu loosino irkishshu uduunne woy lexxote biso woy miqichu xagishshi batooshshe;

13. Reekkote Woro

- Biiro fano loosu madawera heewisamaano fonqolunni heewisante doorantanno eotenna ikkadimmate buuxishshi amanyoote diriirsate dandiisiissanno keenaasinchuwanna bikkaasinchuwa gobboomu deerrinni diriirsina geeshsha mootimmate loosaasine qixire, deerru lopho, soorrishshanna dildille lainohunni konni lallawinni worroonni wole safaraanchuwanni calla jeefishshinsa suffanno.

14. Jeefishshu Nookki Seerinna Assooti

- Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Rosamino Mootimmate Loosira Albi Qoqqowinni Fultino Lallawubba Loosu Aana Hosansa Suffanno Gede Fajjate Fulino Lallawi Kiirro 8/2012 garinni loosu iima hossanni keeshshinohu albi qoqqowi Mootimmate Loosaasine Gashshooti Lallawi Kiirro 175/2011 konni lallawinni riqiwamino.

15. Lallawu Loosu Aana Hosanno Yanna

- Fuli yananni hanafe alba hige loosanno gede assine qixeessinoonni. Korkaatuno albi qoqqowiha argi'ne loonsanni hee'noonnihura.

Galanteemmo!